

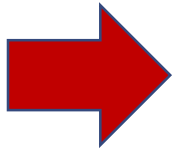
MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestá v centre pozornosti v Stratégii na zlepšenie kvality ovzdušia

stretnutie s EK

+ iné rezorty (MH SR, MDV SR, MPRV SR, MZ SR)

„Ochrana ovzdušia sama **nedokáže eliminovať negatívne dopady politik a rozhodnutí iných rezortov**, ktoré prispievajú k znečisťovaniu ovzdušia.“

Medzirezortná spolupráca (snaha o koherentnosť politik):

- Vzájomná **podpora pri presadzovaní politik**, ktoré majú **synergické účinky** s cieľmi ochrany ovzdušia.
- **Snaha o elimináciu konfliktných stretov** tých politik, ktoré sa podieľajú na znečisťovaní ovzdušia; programy podpory by mali byť adresnejšie k projektom, ktoré zohľadňujú aspekt ochrany ovzdušia.
- **Podpora inováciám a investíciám** do čistejších technológií, čistejšej dopravy, čistejšej energie.

Národné záväzky znižovania emisií do roku 2030

(Smernica EÚ 2016/2284)

Roky	Zníženie emisií v porovnaní s rokom 2005				
	SO ₂	NO _x	NM _{VOC}	NH ₃	PM _{2,5}
2020	57 %	36 %	18 %	15 %	36 %
2030	82 %	50 %	32 %	30 %	49 %

cieľ:

zníženie vplyvy znečistenia ovzdušia na zdravie o 50 %

záchrana ekosystémov pre znečistením dusíkom

Záchrana území NATURA 2000

Záchrana lesných ekosystémov pred acidifikáciou

- **Krátkodobý cieľ:**

Dosiahnuť „dobrú kvalitu ovzdušia“ podľa požiadaviek Smerníc o kvalite ovzdušia 2008/50/ES a 2004/107/ES

infringement za kvalitu ovzdušia (PM10)

- **Dlhodobý cieľ:**

dosiahnuť takú úroveň kvality ovzdušia, ktorá nemá negatívne vplyv na ľudské zdravie a ŽP a nepredstavuje pre ne riziko (odporúčania WHO)

Stratégia na zlepšenie kvality ovzdušia

Nastaviť politiky: nástroje a opatrenia k dosiahnutiu cieľov (cesta a míľniky)

➤ Regulácia na úrovni štátnej správy:

- **národná úroveň:** regulácia priemyslu, zabezpečenie koherentnosti politik, podpora výmeny kotlov, rozšírenie NMSKO, zvýšenie informovanosti o KO,
- **regionálna + lokálna úroveň:** Programy zlepšenia KO - záväznosť (**vydané ako opatrenia**)

➤ Regulácia na úrovni samospráv

- VÚC + obce – dopravné riešenie (udržateľná mobilita)
  - informovanosť občanov,
  - výkon kontroly lokálnych kúrenísk

➤ Zmenou správania ľudí

- Ako - Informovanosť (= zvýšenie povedomia, uvedomelé správanie ale aj tlak na politikov)
- dostupnosť vhodného riešenia
  - ekonomická výhodnosť

Stratégia na zlepšenie kvality ovzdušia

Programy na zlepšenie kvality ovzdušia -

- **opatrenia „šité na mieru“ aj s indikátormi** (podľa sektorov s najväčším podielom na znečistení)
- **Metodický pokyn na prípravu Programov**
- **Participatívny prístup**

Prenos kompetencií aj zodpovednosti na samosprávu

Riešenie doteraz slabo podchytených činností

SR sa uchádza o posilnenie odborných kapacít na samosprávach – **Integrovaný projekt LIFE**

- **manažéri kvality ovzdušia (: MŽP +SAŽP) + koordinačná jednotka (3 MŽP)**

okresný úrad v sídle kraja - zodpovednosť za riešenie KO

Program na zlepšenie kvality ovzdušia (PZKO)

PZKO obsahuje:

- analýzu stavu kvality ovzdušia, podiel zdrojov na znečistení ovzdušia
- opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia (zodpovedné osoby, termíny plnenia)

-
- participatívne vypracovanie PZKO** - aktívna účasť samosprávy (VÚC, obec)
  - zásadné opatrenia – **vydať ako „opatrenie“** podľa § 18 zákona 400/2015 Z. z.
  - verejný odpočet plnenia opatrení** každoročne
  - sankcie** za neodôvodnené neplnenie
  - zverejniť finálny odpočet opatrení za rok na webe**
  - preskúmanie PZKO** každé 3 roky, ak je potrebné, **aktualizácia**

Zapojenie samosprávy do riadenia kvality ovzdušia

Mestá/ VÚC:

informuje zastupiteľstvo: 1x ročne o vývoji stavu kvality ovzdušia

informuje verejnosť:

- o kvalite ovzdušia,
- o prijatých opatreniach a ich plnení
- o podpore napr. kotlíkovej dotácii

Mestá/VÚC vypracuje plán starostlivosti o kvalitu ovzdušia

- Ak to okresný úrad v sídle kraja **nariadi na konkretizáciu opatrení z PZKO**
- ak je to **účelné, prijme opatrenia** na zlepšenie kvality ovzdušia
- zapracuje opatrenia do dokumentov (územný plán, PUM, energetická koncepcia),**

Podiel zdrojov na znečistení ovzdušia - na lokálnej úrovni

Podiel zdrojov na znečistení

- **Priemyselné zdroje** (regulácia 30 rokov, využitie BAT...)
- **Doprava** (počet áut výrazne rastie !)
- **Vykurovanie domácností** (masívny prechod od plynu k biomase, odklon od CZT)
- **Lokálne zdroje prašnosti** (stavebná činnosť, prašnosť ciest, zimný posyp)
- **Poľnohospodárstvo**
- **Diaľkový prenos** (z iných oblastí, vrátane cezhraničného prenosu)

Opatrenia

Regulačné (obmedzenia tzn. zavedenie štandardov + kontrola)

podporné (stimuly, výhody, finančná podpora)

Osveta o správnom kúrení

Opatrenia: Kotlíková dotácia, Zelená domácnostiam

opatrenia: kontroly týchto zdrojov - obce

- pravidelné kontroly – zabezpečí obec v rámci revízie komínov

(každé 3 roky - kontrola spalinových ciest a spaľ. Zar. na TP)

- kontrola na základe dôvodného podozrenia

2 x obec upozorní na možné porušenie zákona aj o dôsledkoch takéhoto konania

3. x obec to oznámi SIŽP, kt. vykoná kontrolu na mieste (**odber vzorky popola, stery**)

-Porušenie § 14 ods. 1 a § 16 ods. 1 = **priestupok: pokuta do 1 000 €** (zákaz spaľovania odpadu)

-Požiadavky na palivo: obmedzená **vlhkosť dreva do 20 %**

Doprava

Zníženie emisií z dopravných prostriedkov

Podpora nízkoemisných dopravných prostriedkov

Nízkoemisné zóny

Zníženie hustoty premávky - obmedzenie kongescie

Zelená vlna, Bus pruhy,

Parkovacia politika, vstup do miest

Obchvaty miest,

Odklon od individuálnej motorovej dopravy

Integrovaná doprava,

Hustá sieť VOD

Park + ride, bike –sharing,

car sharing

Plány udržateľnej mobility

Poľnohospodárstvo

kódex správnej praxe pre chovy hospodárskych zvierat

- ustajnenie,
- kŕmenie,
- skladovanie hnoja,
- aplikácia hnoja do pôdy

Činnosť ako zdroj znečisťovania ovzdušia

- **Vybrané činnosti** – napr. hnojenie, stavebná činnosť, vrátane recyklácie staveb. mat.
- Činnosť nepotrebuje súhlas podľa zákona o ovzduší
- **povinnosť plniť ustanovené požiadavky** (osoby oprávnené na podnikanie)
  - **kontrola – obec**
- porušenie povinností - **sankcie**

- **Metodický pokyn** pre stavebnú činnosť
- **Kódex správnej praxe** – pre hnojenie

Faktory ovplyvňujúce znečistenie ovzdušia a jeho rozptyl

- Teplotná inverzia (nulový rozptyl) – (početnosť prekročenia limitnej hodnoty: napr. PM₁₀ 35x)
- Zložitá orografia
- Silný vietor - prašnosť
- **Diaľkový prenos vzdušných hmôt (napr. piesok zo Sahary)**
- Dôsledky zmeny klímy – extrémne javy v počasí
  - zvyšujúca sa priemerná teplota -menší dopyt po teple,
    - zvýšený odpar VOC, zvýšenie škodlivosti O₃ počas epizód
  - sucho – zvýšená prašnosť
  - výraznejšie epizódy teplotnej inverzie
  - možné lokálne tornáda

Urban Agenda for EU - Mestská agenda pre EÚ

sa snaží

- vytvoriť účinnejší **integrovaný a koordinovaný prístup k politikám** a právnym predpisom EÚ s **potenciálnym dopadom na mestské oblasti a tiež prispieť k územnej súdržnosti znížením sociálno-ekonomických medzier** pozorovaných v mestských oblastiach a regiónoch.
- **zapojiť mestské orgány do navrhovania politik, mobilizovať mestské úrady na vykonávanie politik EÚ a posilniť mestský rozmer v týchto politikách.**
- Cieľomestskej agendy pre EÚ je identifikácia a **snaha prekonať zbytočné prekážky v politike EÚ**, aby mestským orgánom umožnila **systematickejšie a koherentnejšie pracovať na dosahovaní hlavných cieľov**. Okrem toho to pomôže zefektívniť a zefektívniť politiku EÚ v mestách.

Partnerstvo v oblasti kvality ovzdušia

- <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda>

CLEAN AIR FÓRUM – EU FÓRUM o čistejšom ovzduší

Čistý vzduch je pre život nevyhnutný.

S cieľom hľadať účinné riešenia,

Slovensko bude hostiť podujatie,

ktoré organizuje Európska Komisia

- **28.- 29. 11. 2019 v Bratislave**
- **500 účastníkov**

